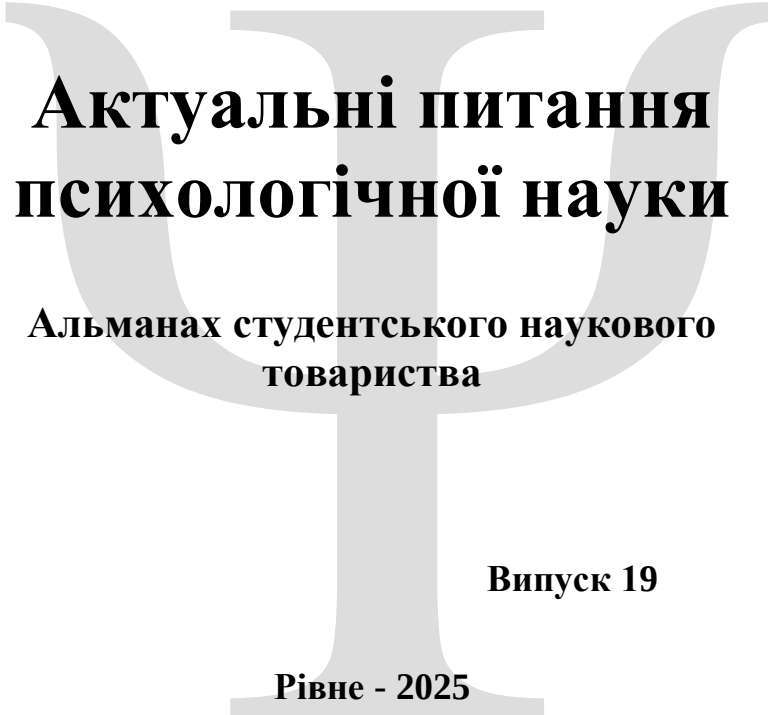

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

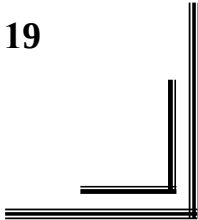

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 19

Рівне - 2025

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 19. Рівне: РДГУ, 2025. 118 с.

Головний редактор:

Олег Рудюк, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Наталія Михальчук, доктор психологічних наук, професор, професор, завідувач кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Главінська, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Віталій Павелків, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Олена Ставицька, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Сторож, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол від 22 грудня 2025 року, № 13)

ЗМІСТ

Бойчук Л. Вплив типу батьківського ставлення на формування особистості дітей дошкільного віку	5
Бойчук О. Психологічні особливості формування мотивації до навчання в підлітковому віці	8
Борисюк Д. Роль емоційного інтелекту у розвитку особистості	11
Гончарук О. Особливості образної пам'яті у підлітковому віці	16
Гордієнко В. Ціннісні орієнтації як чинник психологічної готовності військовослужбовців до професійної діяльності	19
Григорієва А. Особистісні чинники агресивної поведінки в юнацькому віці	23
Долинюк М. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	26
Єленець Ю. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	32
Жилка Н. Вплив типу батьківського ставлення на формування навчальної мотивації підлітків	35
Комар О. Вплив соціальних мереж на психічне здоров'я юнацької молоді	39
Кондратюк Н. Шляхи формування комунікативної компетенції медичних працівників	42
Кривко Н. Основні чинники психологічного благополуччя молоді в умовах війни	47
Марчук Д. Вплив тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації	50
Мисько Я. Вплив порушення сну на психічний стан особистості	54
Мовчко О. Соціальні мережі як чинник розвитку депресивних станів	57
Мординська А. Психологічні методи впливу на стан стресу в юнацькому віці	62
Ольховик С. Вплив емоційного стану людини на увагу	64
Петровець А. Методи психокорекції емоційної сфери в юнацькому віці	67
Поліщук А. Роль тривожності у розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти в умовах війни	69
Попчук Д. Вплив емоційної сфери особистості на мотивацію діяльності	74

Праск А. Психологічні чинники психосоматичних розладів у молоді.....	77
Пустотіна С. Вплив корпоративної культури на рівень мотивації та задоволення роботою.....	79
Рачинська О. Особливості міжособистісних конфліктів в юнацькому віці	82
Романюк М. Психологія віральності контенту В Youtube	87
Ромашук К. Вплив травматичного досвіду на розвиток особистості підлітка.....	93
Сімончук Д. Особливості спілкування дітей молодшого шкільного віку	96
Сорокіна А. Використання арт-терапевтичних методів в роботі з військовими з ПТСР	99
Тодорович А. Психологічні особливості спілкування в юнацькому віці.....	102
Харчук Б. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей, які постраждали від війни	105
Юшук А. Особливості дослідження депресивних станів у молоді	110
Янковська І. Психолого-педагогічні умови розвитку поведінкової і вольової саморегуляції у підлітковому віці	114

№2(12). С.148-15.

2. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010.128 с.

3. Прокопенко І. Ф. Психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : Фоліо, 2012. 863 с.

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гордіснюк Віталій, здобувач ОС «магістр», 2 курс, РДГУ

*Керівник: Ставицька О.Г., кандидат психологічних наук,
доцент*

Стрімкі зміни суспільних процесів, нестабільна соціально-економічна та політична ситуація, зумовлена військовою агресією з боку росії вимагають підвищення якості підготовки військовослужбовців до здійснення професійної діяльності в умовах екстремальних, стресових, непередбачуваних ситуацій.

З метою ефективності професійної діяльності військовослужбовці повинні мати навички адаптивної поведінки, бути спроможними мобілізувати бути спроможні швидко активізувати власні внутрішні сили, щоб успішно протистояти впливу різноманітних стресогенних чинників, зберігаючи при цьому високу працездатність, адекватну та своєчасну реакцію на раптові зміни в небезпечних обставинах, здатність швидко приймати рішення за дефіциту інформації та часу, а також долати наслідки впливу фізичних і психоемоційних навантажень.

Тривале виконання військовослужбовцями службових обов'язків, особливо тих, що пов'язані з безпосереднім веденням бойових дій може призводити до дезадаптації, зниження опірності організму, нервово-психічної перенапруги та виникнення в них стійких негативних психічних станів. Тому проблема формування психологічної готовності військовослужбовців до виконання завдань

за призначенням є надзвичайно значущою, оскільки від такої готовності залежить не тільки ефективність службової діяльності військовослужбовців, але й їх особиста безпека.

Одним з базових, найбільш стійких елементів, що визначають особистісну готовність до здійснення професійної діяльності багато дослідників визначають ціннісні орієнтації. Так, проблема пошуку та визначення цінностей та цілей важлива для всіх без винятку представників різних професій.

Сьогодні, особливо в умовах воєнного стану військовослужбовці є представниками багатьох соціальних підгруп, професій, що перетинаються, за посадовою, професійною, службовою та іншими ознаками. Кожній з них властива своя система відносин до існуючих як загальнолюдських, так і у подальшому, цінностей військової служби. Саме тут можна виявити мотиви вступу на службу, прихильності до військової професії, відданості різним ідеям, задоволеності чи незадоволеності службою, готовності на свідоме виконання наказів.

Під ціннісними орієнтаціями, згідно Овсянкіною Л. [3], розуміється «відображення у свідомості людини цінностей, визнаних нею як стратегічних життєвих цілей та загальних світоглядних орієнтирів». Ціннісні орієнтації — це «інтеріоризовані особистістю цінності соціальних груп».

З іншого погляду система ціннісних орієнтацій відображає те, як людина сприймає соціальну реальність і визначає її мотивацію та дії, маючи значний вплив на всі аспекти її життя. Це складне соціально-психологічний явище, яке визначає спрямованість та сутність особистої активності, впливає на загальний підхід людини до світу і до себе, надаючи сенс її діям та напрямом її особистих переконань, поведінці і вчинкам.

Дослідження ціннісних орієнтацій в контексті психологічної готовності військовослужбовців має важливу актуальність через кілька ключових факторів. Сучасна військова діяльність вимагає від військовослужбовців не тільки фізичної, але й психологічної готовності для вирішення різноманітних завдань у складних умовах.

Ціннісні орієнтації можуть впливати на прийняття рішень та поведінку в ситуаціях стресу та конфлікту, що є ключовими аспектами

військової служби. Вивчення ціннісних орієнтацій може сприяти розробці програм психологічної підготовки та підвищенню ефективності військових операцій. Враховуючи постійні зміни у геополітичному середовищі, розуміння ціннісних аспектів військової служби дозволить покращити адаптацію та психологічну стійкість військовослужбовців.

Вивчення поняття «цінність» та «ціннісні орієнтації» вчені почали ще в XX столітті. Спочатку соціологи розглядали їх як соціальну настанову, що впливає на поведінку індивіда. Пізніше дослідження цих цінностей розширили представники інших галузей науки, таких як філософія, психологія, педагогіка, політологія і соціальна психологія. Це питання не залишилося без уваги у працях вітчизняних науковців, серед яких В. Андрущенко, Л. Виготський, М. Головатий, Г. Дубчак, М. Пірен, С. Рубінштейн, М. Савчин, П. Таланчук, В. Хмелько, та інші. Роль і вплив цінностей та ціннісних орієнтацій на психологічну готовність до професійної діяльності військовослужбовців розкрито в працях Є. Барбіної, В. Вербець, В. Гриньової, В. Леонтьєва, С. Рубінштейна, І. Зязюна, Л. Хомич, тощо.

Психологічна готовність військовослужбовців повинна включати в себе не лише функціональну та особистісну готовність, а й, як мінімум, військову компетентність – «як здатність та готовність до виконання спеціальних військових завдань та синергетичну компетентність – можливість самоорганізації, самоконтролю та самоефективності у професійній військовій діяльності.[1]

Мета дослідження полягає у вивченні та аналізі впливу ціннісних орієнтацій на психологічну готовність військовослужбовців до їх професійної діяльності, а також на визначення зв'язку між ціннісними переконаннями військових та їхньою готовністю виконувати завдання та функції в армії, порівняльному аналізі емпіричних досліджень після проведення корекційної програми комплексного впливу на особистість спрямованої на підвищення психологічної готовності до професійної діяльності військовослужбовців.

Також варто враховувати, що існує прямий взаємозв'язок між особистісним зростанням та структурою професійної діяльності. Психологічна готовність до діяльності грає величезну роль в житті людини і є обов'язковою умовою для всього процесу діяльності.[2]

Методи впливу на особистість військовослужбовця, спрямовані на формування професійно необхідних ціннісних орієнтацій, зміцнення мотивованості, стійкості та психологічної готовності до виконання службово-бойових пропонується розглянути нижче.

1. Психолого-педагогічні методи, спрямовані на формування усвідомлених ціннісних орієнтацій та усвідомлення власної ролі, мотивації та значення служби:

- гуманістичні бесіди, індивідуальні та групові;
- аналіз бойових прикладів, історій реальних військових;
- обговорення кодексу честі, військових традицій, норм поведінки;
- рольові моделі – демонстрація поведінки досвідчених бійців і командирів;
- саморефлексивні вправи: "чому я в строю?", "яка моя роль?".

Це сприяє інтеграції у професійну спільноту та укріпленню ідентичності військовослужбовця.

2. Соціально-психологічні методи впливу.

Згуртований підрозділ формує цінності: взаємопідтримка, довіра, дисципліна, колективна відповідальність. Це зміцнює професійну мотивацію і сприяє усвідомленню значущості діяльності.

3. Психологічні тренінги.

3.1. Тренінги з надання допомоги при гострих стресових реакціях.

3.2. Тренінги емоційної саморегуляції.

4. Когнітивна корекція переконань (Мета — посилення професійних цінностей: відповідальність, дисципліна, професійна честь, служіння команді та країні.

Методи: бесіди, рефлексія після навчань, психопросвіта.)

6. Особистий вплив командира, оскільки командир є ключовим носієм цінностей у підрозділі.

7. Психофізіологічна підготовка.

8. Підтримка після бойових дій.

Ефективний вплив на особистість військовослужбовця — це комплексний системний процес, що включає:

- формування професійних цінностей;
- розвиток емоційно-вольових якостей;

- стабільну групову підтримку;
- роботу командира;
- психологічну та фізичну підготовку;
- підтримку після стресових подій.

Список використаних джерел

1. Бочелюк В.Й. Психологічна готовність до управлінської діяльності в умовах проблемної ситуації. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Зб. наук. праць*. Харків, 2003. Вип. 1 (5). С. 351-357.

2. Гринчук О.І. Психологічна готовність майбутніх офіцерів-психологів до професійної діяльності: основні критерії та показники. *Збірник наукових праць: психологія*. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018.

3. Овсянкіна Л. Ціннісні орієнтації особистості і проблеми модернізації сучасної української освіти. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2013. Вип. 3-4. С. 13-17.

ОСОБИСТІСНІ ЧИННИКИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Григорієва Анна, здобувачка ОС «магістр», 2 курс, РДГУ
Керівник: Рудюк О., кандидат психологічних наук, доцент

Сучасне суспільство переживає складні соціально-економічні трансформації, що істотно впливають на психологічний стан молодого покоління. У контексті постійних стресових впливів, невизначеності майбутнього та нестабільності соціальних зв'язків особливої актуальності набуває проблема агресивної поведінки в юнацькому віці. Агресія є одним із найскладніших соціально-психологічних феноменів, який виявляється у різних формах – від вербальної до фізичної, від внутрішньої напруженості до відвертого конфлікту. Вона є не лише показником особистісних деформацій, а й реакцією на деструктивний соціальний досвід, порушення міжособистісної взаємодії та внутрішньоособистісну дисгармонію.

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 19

Наукове редагування – Олег РУДЮК
Відповідальна за випуск – Наталія МИХАЛЬЧУК

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,2.